

Bezpieczeństwo dziecka w sieci. (dla klas I-V)

Uczysz dziecko, jak należy zachowywać się w piaskownicy, na placu zabaw, przy przechodzeniu przez jednię. Pamiętaj również o udzielaniu wyraźnych wskazówek, jak należy zachowywać się w Internecie.

Brak należytej ostrożności w sieci może być dla dziecka równie niebezpieczny, jak brak ostrożności w prawdziwym życiu. Zachęcamy do opracowania wspólnie z dzieckiem zestawu zasad dotyczących korzystania z komputera i Internetu.

Bądź pierwszą osobą, która zapozna dziecko z Internetem. Pomocny może być projekt edukacyjny www.necio.pl, skierowany do dzieci w wieku 4-6 lat, poświęcony bezpiecznemu korzystaniu z Internetu, prowadzony przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę we współpracy z Fundacją Orange.

Odkrywajcie wspólnie zasoby Internetu. Spróbujcie znaleźć strony, które zainteresują Wasze dzieci, a następnie zrobicie listę przyjaznych im stron (pomocny może być Katalog Bezpiecznych Stron dostępny na stronie www.sieciaki.pl/best).

Naucz dziecko podstawowych zasad bezpieczeństwa w Internecie. Uczul je na niebezpieczeństwa związane z nawiązywaniem nowych znajomości w Internecie. Podkreśl, że nie można ufać osobom poznanym w sieci, ani też wierzyć we wszystko, co o sobie mówią. Ostrzeż dziecko przed ludźmi, którzy chcą mu zrobić krzywdę. Rozmawiaj o zagrożeniach czyhających w Internecie i sposobach ich unikania. Naucz swoje dziecko ostrożności przy podawaniu prywatnych danych – często dostęp do stron internetowych przeznaczonych dla najmłodszych wymaga ich wpisania.

Ważne jest, aby dziecko wiedziało, że podając takie informacje zawsze musi zapytać o zgodę swoich rodziców. Dziecko powinno zdawać sobie sprawę z niebezpieczeństw, jakie może przynieść ujawnienie swoich danych osobowych. Ustal z nim, żeby nigdy nie podawało przypadkowym osobom swojego imienia, nazwiska, adresu czy numeru telefonu i nie przesyłało zdjęć.

Wiele dzieci używa Internetu do rozwijania swoich zainteresowań i rozszerzenia wiedzy. Mali internauci powinni być jednak świadomi, że nie wszystkie znalezione w sieci informacje są wiarygodne. Naucz dziecko, że trzeba weryfikować znalezione w Internecie treści, korzystając z innych dostępnych źródeł (encyklopedie, książki, słowniki).

Bądź wyrozumiały dla swojego dziecka. Często zdarza się, że najmłodszy przypadkowo znajdują się na stronach adresowanych do dorosłych. Bywa, że w obawie przed karą boją się do tego przyznać. Ważne jest, żeby dziecko Ci ufało i mówiło o tego typu sytuacjach; by wiedziało, że zawsze, kiedy poczuje się niezręcznie, coś je zawstydzi lub przestraszy, może się do Ciebie zwrócić.

Pamiętaj, że dzieci często same obciążają się winą. Powiedz, jak ważne jest dla Ciebie to, by z Tobą rozmawiało. Doceń jego odwagę i zaufanie, jakim Cię obdarzyło. Powiedz swojemu dziecku, że zawsze może na Ciebie liczyć.

Zapoznaj dziecko z netykietą – zasadami dobrego zachowania w Internecie. Przypominaj mu o zasadach dobrego wychowania. W Internecie, podobnie jak w każdej dziedzinie naszego życia obowiązują takie reguły: powinno się być miłym, używać odpowiedniego słownictwa, itp. (zasady netykiety znajdziesz na stronie www.sieciaki.pl).

Twoje dziecko powinno je znać.

Pamiętaj, że pozytywne strony Internetu przeważają nad jego negatywnymi stronami. Internet jest doskonałym źródłem wiedzy, jak również źródłem rozrywki.

Pozwól swojemu dziecku w świadomy i bezpieczny sposób w pełni korzystać z oferowanego przez sieć bogactwa.

Internetowe zagrożenia dzieci i młodzieży. (dla klas VI-VIII)

Większość rodziców jest świadoma, że Internet nie zawsze jest dla ich dzieci miejscem bezpiecznym. Jeśli jednak chodzi o szczegółową wiedzę na temat zagrożeń online, nie jest ona powszechna. Przekazy medialne prezentują często sprzeczne informacje – raz Internet przedstawiany jest jako wspaniałe osiągnięcie cywilizacyjne dające młodym nieograniczone możliwości, innym razem widzimy obraz wirtualnej przestrzeni pełnej najgorszych zagrożeń: pedofilii, przemocy, samobójstw itp. Nic dziwnego, że niejeden rodzic czuje się zagubiony, nie wie co ma robić i w rezultacie nie robi nic. Dodatkowo spotykamy się często ze stwierdzeniem, że współczesne dzieci lepiej „znają się na Internecie” niż ich rodzice i to właściwie one powinny rodziców uczyć.

W rzeczywistości nie jest tak, że dzieci tylko dzięki temu, że spędzają w sieci dużo czasu, umieją rozpoznać niebezpieczeństwa i wiedzą jak zachować się w każdej zagrażającej sytuacji. Współcześnie Internet jest głównie medium umożliwiającym kontakty międzyludzkie i to przede wszystkim kompetencje społeczne (nabywane z wiekiem i doświadczeniem życiowym), a nie kompetencje techniczne są kluczowe dla zachowania bezpieczeństwa w sieci. Dlatego też dorośli nie powinni w żadnym wypadku wycofywać się i pozostawiać dzieci i młodzież w Internecie samym sobie, ale muszą mądrze towarzyszyć im w poznawaniu wirtualnego świata.

Na początek warto usystematyzować wiedzę związaną z zagrożeniami online.

W najprostszym ujęciu zagrożenia te mogą się wiązać:

- Z niewłaściwymi lub szkodliwymi treściami z jakimi mogą się zetknąć młodzi w Internecie
- Z niebezpiecznymi osobami, które będą się chciały z nimi kontaktować w Internecie
- Z niebezpiecznymi działaniami jakie mogą sami podejmować, a które mogą mieć dla nich przykre konsekwencje

Spróbujmy przyjrzeć się skrótowo tym trzem poziomom zagrożeń.

1. Niebezpieczne treści

W pierwszej kolejności w tej kategorii wymieniane są materiały pornograficzne, które mimo prawnych zakazów ciągle są w bardzo łatwy sposób dostępne także dla niepełnoletnich użytkowników. Serwisy pornograficzne często zestawiają obok siebie erotykę i tzw. miękką pornografię z obrazami i filmami ukazującymi seks pełen aberracji i przemocy. Jednak niebezpieczne treści obejmują także przemoc i rasizm oraz przekazy promujące zachowania autodestrukcyjne (takie jak promocja brania narkotyków, skrajnego odchudzania, czy wręcz sposobami na samobójstwa).

2. Niebezpieczne kontakty

Internet umożliwia nawiązywanie nowych znajomości i łatwe znajdowanie ludzi o podobnych zainteresowaniach czy poglądach. Jest to jedna z jego ważnych funkcji, ale także tutaj może dochodzić do nadużyć. Oprócz zjawiska tzw. groomingu czyli uwodzenia dzieci w Internecie w celu późniejszego wykorzystania seksualnego, niebezpieczne kontakty mogą dotyczyć także zjawisk takich jak werbunek do sekty lub grupy przestępczej. O ile zazwyczaj te

znajomości nie kończą się oczywiście źle, o tyle warto zachować ostrożność, szczególnie w przypadku spotkań na żywo.

3. Niebezpieczne działania: cyberprzemoc i seksting

W tej kategorii znajdują się przede wszystkim zachowania określane mianem agresji elektronicznej lub cyberprzemocy. Mogą one przyjmować różne formy takie jak agresja werbalna, zamieszczanie kompromitujących materiałów, czy tworzenie specjalnych obraźliwych stron lub profili. Ofiarą różnych form przemocy pada nawet co piąty uczeń. Innym, stosunkowo nowym, trendem jest tzw. seksting, czyli przesyłanie własnych intymnych zdjęć lub filmików za pomocą telefonu komórkowego lub komunikatorów internetowych. W niedawnym badaniu Fundacji Dzieci Niczyje do wysyłania takich materiałów przyznało się aż 11% młodych ludzi.

Jak zabezpieczyć dziecko przed wszystkimi tymi zagrożeniami? Z badań i rozmów z dziećmi i młodzieżą wiadomo, że często ich rodzice nie mają pojęcia, co robią młodzi w Internecie. Dlatego z całą pewnością podstawą jest towarzyszenie dziecku w jego odkrywaniu Internetu. Ważne są także rozmowy o tym, jakie sytuacje mogą się przydarzyć w sieci i jak się wtedy zachować.

Jeśli już wydarzy się coś złego, ważne aby nie tracić głowy, nie obwiniać siebie, ani dziecka, ale okazać wsparcie i spróbować znaleźć rozwiązanie. Jeśli znajdziemy się w trudnej sytuacji, pomocy i porady, co robić możemy szukać pod bezpłatnym numerem telefonu 800 100 100. Jest to specjalny telefon zaufania dla rodziców w sprawach bezpieczeństwa dzieci, prowadzony przez Fundację Dzieci Niczyje.

Osoby zainteresowane pogłębieniem wiedzy zachęcam do sięgnięcia po bezpłatne publikacje, takie jak niedawno wydane przez Polskie Centrum Programu Safer Internet (NASK i Fundację Dzieci Niczyje) kompendium „Bezpieczeństwo dzieci online” (<http://fdn.pl/kompendium>), a także poradnik dla rodziców „Bezpieczne Media” wydany przez Fundację Orange (http://bezpiecznystarter.com/docs/dc/Bezpieczne_Media_Final_version.pdf)

Przygotowała: Katarzyna Wachnik - pedagog